

تیغ هانلون چیست و چگونه قضاوت‌های عجولانه را رد می‌کند؟

تیغ هانلون (Hanlon Razor)، کلامی پندگونه است که به روش‌های گوناگون بیان می‌شود. از جمله این‌که «هرگز نباید به چیزی که حماقت تعبیر می‌شود، نسبت بدخواهی و کینه‌توزی داد.» یعنی وقتی کسی کاری انجام می‌دهد که روی شما تاثیر منفی می‌گذارد تا زمانی که بتوانید برای رفتار او توضیح قابل قبولی بدهد نباید فرض را بر این بگذارید که او به عمد می‌خواهد به شما آسیب برساند. به‌کارگیری چنین اصلی در بیشتر مواقع به نفع شماست. در ادامه به زمینه‌های کاربردی تیغ هانلون در زندگی اشاره می‌شود.

تیغ هانلون چیست؟

فرمول اولیه تیغ هانلون از این قرار است:

«هرگز نباید به چیزی که حماقت تعبیر می‌شود، نسبت بدخواهی و کینه‌توزی داد.»

تیغ هانلون یک تیغ فلسفی است، یعنی یک اصل هدایتگر ساده که کمک می‌کند تا برای یک پدیده، محتمل‌ترین توضیح را انتخاب کنید. به‌خصوص این‌که تیغ هانلون شما را تشویق می‌کند تا در ابتدای رخ دادن یک اتفاق خاص فرض خود را بر نیت بد دیگران نگذارید، شاید آن اتفاق به خاطر حماقت باشد، نه نیت بد دیگران. تیغ هانلون ابزاری ارزشمند است که به شما در مواجهه با مشکلات مختلف روزمره کمک می‌کند، مثل کسی که سر قرار ملاقات با شما حاضر نشده یا به ایمیل شما پاسخ نمی‌دهد. تیغ هانلون به شما کمک می‌کند تا بفهمید چرا برخی افراد کارهای منفی انجام می‌دهند، همچنین از عصبانیت و اضطراب بی‌مورد شما که حاصل قضاوت عجولانه‌تان از نیت بد دیگران است، جلوگیری می‌کند. دو نکته و هشدار مهم در خصوص تیغ هانلون که باید مد نظر قرار گیرد، عبارت است از:

1. تیغ هانلون نباید به موجه بودن یا نبودن یک عمل خاص ارتباطی داشته باشد.
2. استفاده از تیغ هانلون به این معنا نیست که اگر عمل خاصی به دلیل حماقت رخ می‌دهد نه بدخواهی، پس قابل قبول است. تیغ هانلون به این دلیل استفاده می‌شود تا به شما کمک کند محتمل‌ترین توضیح را برای یک عمل پیدا کنید، بعد از آن می‌توانید تصمیم بگیرید که چگونه آن عمل را قضاوت کنید و بعد از آن واکنش نشان دهید.
3. تیغ هانلون به این معنا نیست که هیچ عملی به خاطر بدخواهی رخ نمی‌دهد.

مطلب پیشنهادی

تنها مقاله علمی‌ای که بیل گیتس ارایه کرد
بیل گیتس و مسئله پنکیک‌ها

بلکه می‌گوید، پیامدهای منفی بیشتر به دلیل حماقت رخ می‌دهند تا کینه‌توزی و بدخواهی و این به نفع شماست که حداقل در ابتدا فکر کنید که حماقت دلیل پیامد کارهای شما بوده است. تیغ هانلون به‌عنوان یک قاعده تجربی به کار برده می‌شود و وقتی سعی می‌کنید، دلیل روی دادن برخی اتفاقاتی بد را بفهمید، نقطه شروع خوبی را به شما نشان می‌دهد. در ادامه خواهید آموخت که چگونه از تیغ هانلون استفاده کنید و تا حد ممکن از آن بهره ببرید.

چگونه درک شما از تیغ هانلون می‌تواند به نفع شما باشد؟
استفاده از تیغ هانلون به دو دلیل می‌تواند مفید و سودمند باشد:

- تیغ هانلون به شما کمک کند تا منطقی‌ترین دلیل را برای اتفاق‌های مختلف پیدا کنید؛
- چون این احتمال وجود دارد که افراد به دلیل فقدان آگاهی دست به کارهایی بزنند که علی‌رغم میل باطنی‌شان باعث صدمه و آسیب می‌شود.
- ترجیح بر آن است که هنگام روی دادن وقایع بد و منفی، به فرضی غیر از بدخواهی و کینه‌توزی دیگران فکر کنید. وقتی بدخواهی و کینه‌توزی را به‌عنوان دلیل رویدادهای منفی در نظر می‌گیرید، فرض این مسئله باعث می‌شود تا استرس و عصبانیت بیشتری را تجربه کنید. بنابراین، از لحاظ احساسی، سلامت و بهره‌وری بهتر است از همان ابتدا به بدترین‌ها فکر نکنید. تیغ هانلون به شما کمک می‌کند تا به‌سرعت موقعیتی را که در آن قرار دارید، ارزیابی کنید و همین موضوع باعث می‌شود تا بهتر با شرایط موجود کنار بیایید.

از دیدگاه فلسفی، استفاده از تیغ هانلون را می‌توان به‌عنوان «انجام کار درست» تلقی کرد و از آنجا که انجام کار درست به اصل همدلی مربوط می‌شود، پس نشان می‌دهد در ابتدا باید همیشه فرض را بر بهترین تفسیر ممکن از اظهارات و اقدامات دیگران گذاشت. قبول چنین موضعی بنا به دلایل غیرفلسفی می‌تواند مفید باشد، اگر از همان ابتدا بنا را بر صداقت و بی‌گناهی افراد بگذارید، به شیوه سازنده‌تری با آن‌ها ارتباط برقرار می‌کنید و این باعث می‌شود که این افراد در آینده به‌احتمال خیلی زیاد با شما همکاری کنند. این موضوع در روابط شخصی و حرفه‌ای بسیار حائز اهمیت است. وقتی فرض بر این است که آدم‌ها کارهایی انجام می‌دهند که عواقب منفی ناشی از کینه‌توزی دارند، در صورتی که ثابت شود شما اشتباه می‌کنید، آن موقع است که دیگر راهی برای جبران باقی نمی‌ماند. مزیت دیگر استفاده از تیغ هانلون این است که در برخی موارد، به شما یادآوری می‌کند کاری را انجام دهید که در غیر این صورت انجام نمی‌دادید.

موقعیتی را در نظر بگیرید که کسی با انجام کارهایش مزاحم شما می‌شود، مانند زمانی که همسایه واحد بغلی شما سروصدای زیادی ایجاد می‌کند. شما در ابتدا فرض را بر این می‌گذارید که آن‌ها از کاری که انجام می‌دهند مطلع هستند و می‌دانند که شما را ناراحت می‌کنند، اما به این موضوع اهمیتی نمی‌دهند؛ همین ذهنیت باعث می‌شود فکر کنید که نباید هرگز از آن‌ها بخواهید که دست از سروصدا کردن بردارند. به‌هرحال، با استفاده از تیغ هانلون می‌فهمید آن‌ها این کار را از روی قصد و غرض و آزار انجام نمی‌دهند، بلکه نمی‌دانند که مزاحم شما هستند. همین موضوع شما را تشویق می‌کند تا اقدام مثبتی انجام دهید، مثلاً از آن‌ها بخواهید کاری را که موجب آزار شما می‌شود، انجام ندهند؛ کاری که بدون در نظر گرفتن چنین فرضی شاید هرگز انجامش نمی‌دادید.

«...»
«...»

چگونه تیغ هانلون را به اجرا دریاوریم؟

تا به اینجا متوجه شدیم که تیغ هانلون چیست و حالا وقت آن رسیده که از آن استفاده کنیم. خوشبختانه، اجرای تیغ هانلون در زندگی روزمره کار به نسبت ساده‌ای است، چون این اصل مفید را می‌توان خیلی راحت به خاطر آورد. به‌خصوص زمانی که سعی می‌کنید، به دنبال دلیلی برای اقدامات منفی دیگران باشید می‌توانید از تیغ هانلون استفاده کنید. این‌گونه که فرض اولیه خود را بر بدخواهی و نیت بد دیگران نگذارید.

توسعه تیغ هانلون

درحالی‌که فرمول اولیه تیغ هانلون فرمولی به‌درخور و مفید است، اما می‌توان با کمی اصلاح آن را بهتر کرد و به فرمول زیر رسید:

«هرگز به اتفاقی که دلایل کافی دیگری برای آن وجود دارند، دلایل منفی را نسبت ندهید.»

این فرمول دو اصلاحیه مهم نسبت به فرمول اولیه دارد:

- «دلایل منفی» جایگزین «بدخواهی» شده است.

- «دلایل دیگر» جایگزین «حماقت» شده است.
مطلب پیشنهادی

افزایش ظرفیت حافظه کاری کلید حل مشکلات آشنایی با نظریه مهم بار شناختی

این مسئله مهمی است، زیرا تمرکز روی کینه‌توزی و حماقت، معنای این پند و حکمت را به شکل حیرت‌آوری محدود می‌کند، چون آدم‌ها می‌توانند کارهایی انجام دهند که به دلایل مختلف دیگر یا عواقب بدی همراه هستند، حتی اگر آن دلایل ناشی از بدخواهی و حماقت نباشند.

به‌عنوان مثال، اگر برای شغلی درخواست داده باشید و بعد از چند روز خبری از آن نشود، ممکن است این‌طور فرض کنید که از نظر فرد استخدام‌کننده، گزینه مناسبی برای آن کار نیستید و شرایطش را ندارید.

فرمول اصلی تیغ هانلون در اینجا کاربرد ندارد، زیرا در وهله اول نمی‌توانید رفتار آن فرد را به بدخواهی و کینه‌توزی نسبت دهید و بعید است بتوانید رفتار او را به حماقت نسبت دهید، چون به احتمال زیاد توضیح دیگری برای اقدام او وجود دارد، مثل این‌که شاید آن‌ها هنوز هم مشغول بررسی و رسیدگی به درخواست داوطلبان دیگر هستند.

با گسترش مفهوم تیغ هانلون برای توجیه دلایل منفی غیر از بدخواهی و علت‌های دیگر غیر از حماقت، می‌توانید بفهمید که استفاده از تیغ هانلون می‌تواند به نفع شما باشد، چون کمک می‌کند که وقتی چند روز پس از درخواست کار، خبری از آن نشود، سریع به این نتیجه نرسید که شما خوب نیستید و شرایطش را ندارید.

وقتی در یک مهارت خاص متخصص هستید و افراد تازه‌کار و مبتدی را می‌بینید که مشغول انجام کارهایی هستند که نباید انجام دهند، طبیعی است. فرض کنید آن‌ها به عمد این کار را انجام می‌دهند، چون از نظر شما کار آن‌ها غلط

است و سوگیری شناختی مانع از آن می‌شود که مسائل را از نگاه آن‌ها ببینید. برای غلبه بر «سوگیری شناختی» و آسان کردن اجرای تیغ هانلون برای خودتان، در چنین مواقعی می‌توانید از تکنیک‌های «فاصله‌گذاری» استفاده کنید. از جمله این‌که خودتان را جای دیگران قرار دهید و اتفاق‌ها را از نگاه آن‌ها ببینید.

استثناءهای تیغ هانلون

تیغ هانلون یک قاعده تجربی خوب است که به‌جای یک حقیقت مطلق، باید به‌عنوان یک اصل هدایتگر به آن نگاه کرد.

به این دلیل که در واقعیت، شرایطی وجود دارند که باید عواقب منفی را به‌جای حماقت، جهل و نادانی یا هر دلیل دیگری، به بدخواهی و کینه‌توزی نسبت داد. به عبارت دیگر، تلاش کنید هر جا که امکان دارد بنا را بر صداقت بگذارید، اما اجرای تیغ هانلون نباید باعث شود که فردی ساده‌لوح یا خام باشید. بنابراین، هر وقت تصمیم می‌گیرید تا از تیغ هانلون استفاده کنید، باید فاکتورهای زیر را مد نظر قرار دهید:

- چقدر احتمال می‌دهید اقدامی به دلایلی غیر از بدخواهی و کینه‌توزی رخ داده باشد؟

هر چه بیشتر احتمال می‌دهید که علت یک رویداد ربطی به بدخواهی دیگران ندارد، باید بیشتر آمادگی آن را داشته باشید تا بنا را بر صداقت بگذارید و تا شواهدی به‌دست نیامده افراد را بی‌گناه بدانید. وقتی تلاش می‌کنید این احتمال را ارزیابی کنید، می‌توانید اعمال گذشته فرد، شخصیت کلی، توانایی‌های او و همچنین این موضوع را که او از بدخواهی و کینه‌توزی چه نفعی می‌برد، مد نظر قرار دهید.

- هزینه بالقوه مرتبط با چنین تصور اشتباهی چیست؟

هر اندازه این تصور اشتباه یعنی مرتبط کردن اتفاقات بد با بدخواهی دیگران، بیشتر برایتان هزینه بردارد، باید بیشتر به این فکر کنید که دلیل آن رویداد چیزی غیر از بدخواهی باشد.

- هزینه تصور اشتباه ما در مورد دلایلی غیر از بدخواهی چقدر است؟

هر چه هزینه تصور اشتباه شما از نسبت دادن دلایلی غیر از بدخواهی برای رویدادها بیشتر باشد؛ باید هنگام استفاده از تیغ هانلون بیشتر احتیاط کنید.

شرایطی وجود دارد که ممکن است تصمیم بگیرید از تیغ هانلون استفاده نکنید، چون این احتمال که برخی‌ها از روی بدخواهی و کینه‌توزی دست به کاری زده باشند، بالاست یا این‌که دلایلی غیر از بدخواهی را به رویدادی نسبت می‌دهید، درحالی‌که این تصور اشتباه هزینه بالایی برای شما به دنبال خواهد داشت. در چنین مواردی، بهتر است

فرض اولیه خود را بر بدخواهی دیگران گذارید و تنها زمانی توضیحات و دلایل دیگر را بپذیرید که شواهد کافی برای آن وجود داشته باشد.

این موقعیت‌ها را می‌توان با مفهوم «همه گناهکارند تا زمانی که بی‌گناهی آنان ثابت شود.» توصیف کرد و این مفهوم برخلاف مفهوم تیغ هانلون است که این‌گونه توصیف می‌شود: «همه بی‌گناهند تا زمانی که گناهکار شناخته شوند.» در چنین مواردی به خاطر داشته باشید که بهتر است از یک روش ترکیبی استفاده کنید. این روش ترکیبی می‌تواند این‌گونه باشد که مثلاً فرض را بر غیر مخرب بودن اقدامات دیگران بگذارید، درحالی‌که هم‌زمان خودتان را آماده می‌کنید تا در صورت اثبات نیت مخرب آنان، وارد عمل شوید. (به عبارت دیگر، فرض را بر بهترین‌ها می‌گذارید اما برای بدترین‌ها آماده می‌شوید)

تاریخ انتشار:

07 شهریور 1398

نشانی منبع:

<https://www.shabakeh-mag.com/are-network/15957/%D8%AA%DB%8C%D8%BA-%D9%87%D8%A7%D9%86%D9%84%D9%88%D9%86-%DA%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA-%D9%88-%DA%86%DA%AF%D9%88%D9%86%D9%87-%D9%82%D8%B6%D8%A7%D9%88%D8%AA%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D8%AC%D9%88%D9%84%D8%A7%D9%86%D9%87-%D8%B1%D8%A7-%D8%B1%D8%AF-%D9%85%DB%8C%E2%80%8C%DA%A9%D9%86%D8%AF%D8%9F>